

Hospodyně v domácnosti (kód: 69-026-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů: Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání: Hospodyně v domácnosti
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizace práce a systém úklidu v domácnosti	3
Manipulace s chemickými a dezinfekčními látkami, přípravky a potřebnými pomůckami	3
Volba, příprava a kompletace, údržba a čištění pomůcek a strojů včetně pomůcek BOZP	2
Identifikace základních materiálů podlah, nábytku, zařízení a volba vhodných technologických postupů	3
Provádění úklidu sociálních zařízení	3
Provádění mopování tvrdých podlahových ploch	3
Provádění běžné údržby kobercových podlahových ploch a čalounění	3
Provádění údržby nábytku, zařízení a ploch do 1,5 m a nad 1,5 m	3
Provádění čištění a impregnace kůže, koženky a kovových částí zařízení	3
Provádění čištění a údržby kuchyňských a jídelních prostor	3
Provádění úklidu a čištění chodeb, schodišť, podest, teras a zimních zahrad	3
Provádění čištění a údržby skleněných ploch včetně leštění za použití pomůcek	3
Provádění praní a žehlení prádla v domácnosti	3
Obsluha domácích spotřebičů	3
Uplatňování základních zásad stolování	2
Uplatňování a dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci a požární ochrany	2
Aplikování základů psychologie pro hospodyně	2
Orientace v pracovně právních vztazích uplatnitelných v profesním životě hospodyně	2

Platnost standardu

Standard je platný od:

Kritéria a způsoby hodnocení

Organizace práce a systém úklidu v domácnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pravidel rychlého úklidu	Písemné a ústní ověření
b) Charakterizovat denní, týdenní a generální úklid s ohledem na požadavky klienta a popsat způsoby údržby jednotlivých místností	Písemné a ústní ověření
c) Identifikovat a vysvětlit barevné kódování úklidových pomůcek (barevný program)	Ústní ověření
d) Vysvětlit podstatu a předvést zvládnutí nadstandardních prací v domácnosti (úklid a údržba lednic a mrazniček, stlaní a převlékání postelí, čištění a údržba bot)	Ústní ověření a praktické předvedení
e) Zajišťovat opravy a údržbu v domácnosti externími dodavateli podle požadavků klienta	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Manipulace s chemickými a dezinfekčními látkami, přípravky a potřebnými pomůckami

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady správné manipulace s chemickými koncentráty a naředěnými přípravky	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady správné údržby a bezpečného uložení pomůcek	Písemné a ústní ověření
c) Zvolit vhodné chemické a dezinfekční přípravky a nadávkovat je podle zadání oblasti úklidu, četnosti úklidu a případných speciálních požadavků klienta a zdůvodnit jejich výběr	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Spočítat spotřebu a určit správné dávkování daných prostředků na jednu dávku, případně na denní dávku při zadání míry znečištění a použitého materiálu	Praktické předvedení (výpočet) a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba, příprava a kompletace, údržba a čištění pomůcek a strojů včetně pomůcek BOZP

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodné úklidové pomůcky a zkompletovat je, připravit, zkompletovat a zkontrolovat příslušné stroje s ohledem na určený druh úklidu, danou četnost úklidu, použitý materiál a míru znečištění	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit, připravit a obléct pomůcky BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést zásady kontroly strojů před prací a po práci	Písemné a ústní ověření
d) Popsat obsah a rozsah údržby úklidových pomůcek a strojů	Písemné a ústní ověření
e) Vysvětlit zásady správného a bezpečného skladování a uložení strojů a pomůcek	Písemné a ústní ověření
f) Vysvětlit a předvést manipulaci s elektrickým zařízením ve vztahu k nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Provést čištění elektrozařízení (vypínačů, zásuvek, elektrických strojů atd.)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Identifikace základních materiálů podlah, nábytku, zařízení a volba vhodných technologických postupů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat materiály připravené v místě zkoušky	Ústní ověření
b) Zdůvodnit, které typy chemických prostředků je možné používat na dané materiály a které nelze používat z důvodu narušení nebo poškození materiálu	Ústní ověření
c) Určit správný technologický postup podle četnosti úklidu, druhu použitého materiálu i zařízení a míry znečištění	Ústní ověření
d) Zdůvodnit zvolený technologický postup podle četnosti úklidu, druhu použitého materiálu a míry znečištění	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění úklidu sociálních zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uklidit toalety, bidety a pisoáry	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Uklidit umyvadla, sprchové kouty a (masážní) vany	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyčistit a ošetřit kliky, vypínače, baterie, světelné zdroje, větráky, zrcadla, parapety a topení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Uklidit obklady a dlažby	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění mopování tvrdých podlahových ploch

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést suché stírání podlahových ploch	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Mopovat různými mopy, popsat způsoby mopování v různých prostorách vč. odstraňování lokálních znečištění	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Ručně čistit podlahové plochy padem a kartáčem v rámci periodické údržby	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění běžné údržby kobercových podlahových ploch a čalounění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat a odstraňovat skvrny z textilií a koberců	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysát správným postupem kobercové plochy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysát správným postupem čalounění	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění údržby nábytku, zařízení a ploch do 1,5 m a nad 1,5 m

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odstranit prach z vodorovných a svislých částí nábytku a zařízení do 1,5 m a nad 1,5 m vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Umýt a vlhce setřít vodorovné a svislé částí nábytku a zařízení do 1,5 m a nad 1,5 m vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navoskovat a naleštit dřevěné povrchy nábytku a zařízení vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Naimpregnovat laminátový nábytek a umělé dýhy vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést běžnou údržbu nábytku vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění čištění a impregnace kůže, koženky a kovových částí zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat a vyčistit kůži a koženku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Identifikovat typ a vyčistit kovové části zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Naimpregnovat vyčištěnou kůži a kovové části zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění čištění a údržby kuchyňských a jídelních prostor

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést čištění a údržbu varných ploch vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést čištění a údržbu trub vč. mikrovlnných, varných konvic, kávovarů a digestoří vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést čištění a údržbu kuchyňských desek vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést čištění a údržbu a impregnaci nerezových částí zařízení vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést čištění a údržbu myček vč. výběru pomůcek a znalosti vhodnosti nádobí pro různé druhy mytí	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést čištění a údržbu obkladů a dlažeb vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění úklidu a čištění chodeb, schodišť, podest, teras a zimních zahrad

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uklidit a vyčistit podlahy vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyčistit zábradlí vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyčistit sokly, lišty, spodní, boční strany, schody a podstupnice a podesty schodiště v různých režimech úklidu vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Uklidit a vyčistit zimní zahrady a terasy v různých režimech úklidu vč. výběru pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba plnit všechna kritéria.

Provádění čištění a údržby skleněných ploch včetně leštění za použití pomůcek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Umýt okno ze všech stran včetně rámu, parapetu, případně špalety a vyleštění	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Umýt a vyleštit skleněné dveře, případně zástěny	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Umýt a vyleštit zrcadlové plochy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění praní a žehlení prádla v domácnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat nejběžnější druhy tkanin podle použitého druhu vlákna a popsat jeho způsoby údržby (praní, sušení, chemické čištění)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Prokázat znalost označení etiket na oděvech	Písemné ověření
c) Vysvětlit a předvést žehlení různých druhů látek (samet, manšestr, krajky, len, metalické materiály, polyester, pletené oděvy) vč. použití pomůcek	Ústní ověření a praktické předvedení
d) Vysvětlit a předvést správný technologický postup při žehlení košil a sak	Ústní ověření a praktické předvedení
e) Vysvětlit a předvést správný technologický postup při žehlení kalhot a oděvů se zipem	Ústní ověření a praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha domácích spotřebičů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat druhy vysavačů a možnosti jejich užívání a předvést jejich obsluhu	Ústní ověření a praktické předvedení
b) Popsat typy žehliček, žehlicích lisů a parních stanic vč. jejich způsobu použití a údržby	Ústní ověření a praktické předvedení
c) Vysvětlit a předvést obsluhu myčky nádobí vč. dávkování přípravků	Ústní ověření a praktické předvedení
d) Vysvětlit a předvést obsluhu pračky a sušičky prádla, popsat druhy, rozdíly a způsoby používání vč. dávkování pracích prášků a aviváží	Ústní ověření a praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování základních zásad stolování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost základů stolování při různých příležitostech – praktické předvedení úpravy stolu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Charakterizovat inventář a předvést způsoby použití (různé příbory, inventář na pokrmy a nápoje)	Ústní ověření a praktické předvedení
c) Vysvětlit zásady údržby textilií určených ke stolování a převést jejich úpravu	Ústní ověření a praktické předvedení
d) Prokázat znalost etikety stolování	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování a dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci a požární ochrany

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost zásad první pomoci při otravách chemickými látkami, poleptání a popálení kůže, poranění kůže, potřísnění očí	Písemné a ústní ověření
b) Prokázat znalost všeobecných předlékařských opatření, technik umělého dýchání a nepřímé masáže srdce vč. obsahu domácí lékárničky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést správné techniky provedení prací, aby se předešlo zdravotním problémům v oblasti zad, beder, horních a dolních končetin	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit specifika práce nad 1,5 m a podmínky pro její provádění	Ústní ověření
e) Vysvětlit postup řešení vzniklých havarijních situací (požár, únik chemie či odpadů, únikové plány)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikování základů psychologie pro hospodyně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady správného chování hospodyně při výkonu její práce vč. prokázání znalosti postavení hospodyně ve vztahu k soukromí klientů	Písemné ověření
b) Popsat způsoby jednání s klientem i jeho rodinnými příslušníky s důrazem na diskrétnost, znát důsledky dopadů svého jednání	Písemné ověření
c) Řešit konflikty – popsat, jak jim předcházet a jak je řešit, když nastanou	Písemné ověření
d) Charakterizovat základní principy hygieny a osobního vystupování při práci v domácnosti	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v pracovně právních vztazích uplatnitelných v profesním životě hospodyně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat orientaci v občanskoprávním vztahu hospodyně – zaměstnavatel/klient	Písemné ověření
b) Prokázat všeobecnou orientaci v daňové evidenci potřebné k výkonu profese	Písemné ověření
c) Prokázat orientaci v pracovněprávních předpisech při způsobení škody nebo zranění při práci v soukromé domácnosti	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Hodnocení bude zaměřeno na dodržení technologických postupů, na zručnost při provádění úkonů a na výslednou kvalitu práce.

Zkouška se může skládat ze dvou časově i prostorově oddělených částí, praktické a teoretické. Autorizovaná osoba rozpracuje kritéria podrobně podle charakteru konkrétních zadaných úkolů, podle typů povrchů, zařizovacích předmětů, nábytku atd. Uchazeči budou zadány činnosti, které jsou obsahem této profesní kvalifikace, jejichž splnění realizuje. Konkrétní úkoly a jejich rozsah určí autorizovaná osoba.

Při posuzování kvality se doporučuje hodnotit podle těchto kritérií:

- Kvalita provedené práce a znalost navázání jednotlivých postupů
- Dodržení požadavků zadání, pokynů výrobců chemických prostředků a úklidových pomůcek
- Technické provedení úklidu a čištění, estetický vzhled uklízených a čištěných ploch podle zadání

Při ověřování odborných způsobilostí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, k dodržování předpisů, ke kvalitě zhotoveného produktu i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Středoškolské vzdělání s maturitou – minimálně 5 let odborné praxe při výkonu činnosti spojené s úklidem a čištěním nebo ve funkci zkoušejícího či učitele praktického vyučování v oblasti úklidu a s odbornou kvalifikací, kdy musí být držitelem platné personální certifikace v oboru (např. České společnosti pro jakost), nebo srovnatelného tuzemského nebo zahraničního certifikátu (např. British Institute of Cleaning Science, Gebäudereinigungsakademie der Wiener Gebäudereiniger Betriebs). Požadavky na odbornou způsobilost musí žadatel o autorizaci splňovat nejméně v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Středoškolské vzdělání s maturitou a alespoň 5 let odborné praxe při výkonu činnosti spojené s úklidem a čištěním nebo ve funkci zkoušejícího či učitele praktického vyučování v oblasti úklidu a s odbornou kvalifikací, kdy musí být držitelem platné profesní kvalifikace, u které žádá o udělení autorizace. Požadavky na odbornou způsobilost musí žadatel o autorizaci splňovat nejméně v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- a) Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- b) Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pracoviště pro provádění zkoušek musí mít níže popsané vybavení v dostatečném množství, v bezvadném stavu, odpovídající nejnovějším trendům úklidu, anebo být akreditované Českou asociací úklidu a čištění.

Pracoviště musí umožňovat praktické předvedení veškerých technologických postupů obsažených v KS a HS, tzn. se zdrojem elektrické energie 230 V, teplou i studenou vodou a všemi plochami nutnými k praktickým zkouškám.

Pracoviště musí obsahovat:

Dokumentaci pro hodnocenou činnost

Pomocná zařízení odpovídající požadavkům BOZP a hygienickým předpisům Osobní ochranné pracovní prostředky podle bezpečnostních listů prostředků

Chemické přípravky na celkovou údržbu a ve všech režimech úklidu:

- sociálních zařízení a umývárenských oblastí
- nábytku a zařízení
- kuchyňských prostor
- tvrdých podlah různých typů, textilií a koberců
- pokovených a kovových částí nábytku a zařizovacích předmětů
- skleněných ploch
- do myček a praček

Místnosti a vybavení:

- sociální zařízení včetně umývárenské oblasti vybavené WC mísou, pisoárem, umyvadlem, sprchovým koutem, zrcadlem, bateriemi.
- pokoj s kobercem, dřevěným nábytkem a nábytkem s plastovou dýhou, kancelářskou technikou
- chodba, schodiště s PVC nebo dlažbou
- kuchyňka s linkou vybavená varnou deskou, mikrovlnou troubou, digestoří, dřezem, kávovarem, lednicí a myčkou, jídelní stůl se židlemi a inventář ke stolování
- zabudované materiály – dlažba a protiskluzná dlažba, kámen – žula mramor, linoleum nebo PVC, skleněné plochy
- pračka a sušička prádla – různé druhy prádla
- skleněné plochy

Technické a materiálové vybavení:

- vysavače – různé typy, prodlužovací kabel
- mikrovláknové utěrky do všech oblastí a všech typů, celulózové utěrky, houby s padem, štetka na WC s nástavcem, ometák prachu a pavučin, teleskopická tyč, podlahový držák padu s minimálně 5 typy padů, držáky mopů včetně tyčí, mop třásňový, plochý s úchyty, mikrovláknové mopy všech typů, kartáček, celulózová houba, vědro ve čtyřech barvách o obsahu 5 l, rozprašovače podle barevného kódování v potřebném množství a odměrné a dávkovací pomůcky, dvouvozik se ždímačem a vložkou, igelitové podložky/pytle, rozmývač, stěrka atd.
- žehlička, žehlicí prkno, parní stanice, popř. žehlicí lis – různé druhy prádla a košile, saka, kalhoty, oděvy se zipem.
- ubrusy a ubrusky a ostatní inventář ke stolování – na pokrmy, nápoje, různé přibory
- domácí lékárnička

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Vybavení uchazeče:

Pracovní oděv a obuv, osobní ochranné pracovní prostředky odpovídající prováděným pracím.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 45 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.